

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžp/30/2013
Identifikačné číslo spisu:	1013201070
Dátum vydania rozhodnutia:	11.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013201070.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobcov: 1/ Y. V., bytom F. XXX XX T., 2/ Y. V., bytom L. XXX XX T., obom právne zastúpeným advokátom JUDr. Ladislavom Lukáčom, so sídlom Hlavná 19, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Slobody 6, 810 05 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. 12760/2013/B622/z.22764/Pek zo dňa 17.04.2013 a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. 2012-816/3972-7/SP-DA zo dňa 14.12.2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6S 149/2013-68 zo dňa 04.10.2013, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/149/2013-68 zo dňa 04.10.2013 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

Žalobcom 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave z dôvodu zistenia vady v administratívnom konaní, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. zrušil rozhodnutie žalovaného č. 12760/2013/B622/z.22764/Pek zo dňa 17.04.2013 a súčasne rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. 2012-816/3972-7/SP-DA zo dňa 14.12.2012 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Krajský súd v odôvodnení uviedol, že z administratívneho spisu zistil, že žalobkyňa 1/ najprv splnomocnila zástupcu T. R. dňa 05.11.2012 len na nahliadnutie do spisu. Z administratívneho spisu krajský súd ďalej zistil, že predvolanie na ústne prejednanie veci na deň 07.12.2012 bolo žalobkyni 1/ doručené dňa 02.11.2012. Z administratívneho spisu ďalej krajský súd zistil, že žalobkyňa 1/ jeden deň pred uskutočnením ústneho prejednávania veci, t.j. dňa 06.12.2012 splnomocnila zástupcu T.

R. na zastupovanie v celom konaní. Tento zástupca doručil dňa 06.12.2012 žiadosť o odročenie ústneho pojednávania z dôvodu služobnej cesty v Bratislave a nesúhlasil, aby sa konalo v jeho neprítomnosti. Krajský súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že žalobkyňa 1/ bolo odňaté právo konať pred správnym orgánom a bola porušená zásada ústnosti a verejnosti vyvlastňovacieho konania. Je pravdou, že stavebný zákon nerieši situáciu, keď sa účastník konania, resp. jeho zástupca ospravedlní z neúčasti na ústnom prejednaní veci a zároveň požiada o odročenie pojednávania, v tomto prípade však treba v zmysle § 140 stavebného zákona postupovať podľa ustanovení správneho poriadku. Správny poriadok rieši predvolanie účastníkov na pojednávanie v ustanovení § 41. V tomto konkrétnom prípade bola síce žalobkyňa 1/ predvolaná riadne a včas, ale len do momentu, pokiaľ nespĺnomocnila zástupcu na zastupovanie v konaní, čiže do dňa 06.12.2012. Týmto dňom už správny orgán bol povinný konať s týmto zástupcom pre celé konanie. Je nesporné, že zástupca žalobkyne 1/ svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnil, pričom uviedol ako dôvod služobnú cestu v Bratislave. Prvostupňový správny orgán, ani žalovaný sa vôbec vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali s tým, prečo neuznal ako ospravedlňujúci dôvod z neúčasti na pojednávaní túto služobnú cestu zástupcu žalobkyne 1/. Je tiež potrebné zdôrazniť, že plnomocenstvo zástupcovi pre celé konanie bolo žalobkyňou 1/ udelené len jeden deň pred pojednávaním, teda nemal dostatočný čas na prípravu na pojednávanie (predtým bol splnomocnený len na nahliadnutie do spisu). Krajský súd má teda za to, že správny orgán nepostupoval zákonne, keď prejednal vec bez účasti žalobkyne 1/ a jej zástupcu pre celé konanie. Ďalšou vadou konania bola skutočnosť, že prvostupňový správny orgán, ani žalovaný nekonal v konaní so žalobcom 2/ ako s účastníkom konania a to aj napriek skutočnosti, že v čase tohto konania bolo už Krajským súdom v Bratislave, rozsudkom sp. zn. 6S/30/2012 zo dňa 18.01.2013 v totožnej veci povedané, že žalovaný mal konať so žalobcom 2/ ako s účastníkom konania, pretože jeho práva sú napadnutým rozhodnutím dotknuté (§ 14 ods. 1 správneho poriadku). Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 3 Sžp/8/2013. Z vyššie uvedených dôvodov musel krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu z procesných dôvodov zrušiť bez toho, aby sa vecne zaoberal meritom veci a vrátiť na ďalšie konanie.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní. Namietali, že žalobkyňa 1/ vzhľadom na doručenie oznámenia o začatí vyvlastňovacieho konania mala dostatočný čas na vyjadrenie sa k prejednávanej veci a bola dostatočne poučená o spôsobe podávania námietok (§ 113 ods. 3 stavebného zákona). Žalobkyňa 1/ z vlastnej vôle nevyužila možnosť (napriek uvedenému poučeniu) podávať námietky v predmetnom vyvlastňovacom konaní. Neuplatnila námietky po obdržaní cit. oznámenia o začatí vyvlastňovacieho konania; neuplatnila námietky ani po nahliadnutí do spisového materiálu vo veci prostredníctvom jej splnomocneného zástupcu na KSÚ; splnomocnený zástupca žalobkyne neuplatnil písomné námietky ani vtedy, keď sa po prevzatí zastupovania dozvedel, že sa nemôže zúčastniť ústneho pojednávania z dôvodu služobnej cesty. Žalobkyňa 1/ taktiež nevyužila možnosť podať vecné námietky (t.j. tie, ktoré podľa jej tvrdení nemohla uplatniť na uskutočnenom ústnom pojednávaní bez jej prítomnosti) ani v odvolacom konaní.

Vzhľadom na vyššie uvedený skutkový stav veci a správanie sa žalobkyne v priebehu celého vyvlastňovacieho konania je možné konštatovať bezdôvodné a účelové predlžovanie predmetného vyvlastňovacieho konania. Splnomocnenie na zastupovanie udelené žalobkyňou v predmetnom konaní jeden deň pred ústnym pojednávaním (na ktoré už boli pozvaní všetci ostatní účastníci konania a iné osoby) s vedomím, že ňou splnomocnený zástupca sa nebude môcť zúčastniť tohto ústneho pojednávania, uvedenému tvrdeniu len nasvedčuje.

Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení zo dňa 06.12.2013 k odvolaniu žalovaného nesúhlasili s právnym názorom žalovaného na o zachovaní ich procesných práv v súvislosti s prejednaním veci v neprítomnosti ich právneho zástupcu. Právny názor žalovaného vedie k dôsledku, že účastník konania by si nemohol zvoliť právneho zástupcu na zastupovanie deň pred vytýčeným ústnym pojednávaním, resp. v deň pojednávania, keď právo zvoliť si zástupcu (§ 17 ods. 1 zákona o správnom konaní) nie je obmedzené žiadnou lehotou. Navrhovali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p v spojení s § 246c ods. 1 veta

prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), pričom deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. v spojení s § 220 O.s.p. zmenil tak, že podľa § 250j ods. 1 O.s.p. žalobu zamietol.

Preskúmaním veci najvyšší súd zistil, že skutkový stav tak, ako je zaznamenaný v administratívnom spise nie je sporným. Sporným bolo vyhodnotenie, či postup žalovaného v administratívnom konaní vo vzťahu k žalobcom 1/ a 2/ je zaťažený jednak procesnou vadou konania a ak áno, či táto vada mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

Žalobkyňa 1/ tvrdila existenciu podstatného porušenia jej procesných práv tým, že stavebný úrad jej odňal možnosť zúčastniť sa ústneho pojednávania dňa 07.12.2012 v zastúpení advokátom, pretože napriek ospravedlneniu jej zástupcu T. R. dňa 06.12.2012 a žiadosti o odročenie ústneho pojednávania z dôvodu služobnej cesty v Bratislave, ústne pojednávanie stavebný úrad vykonal v jeho neprítomnosti. Prílohou žiadosti bolo udelenie plnomocenstva T. R. žalobkyňou 1/ zo dňa 06.12.2012. T. R. je v udelenom plnomocenstve identifikovaný iba ako občan - fyzická osoba. Nejde o advokáta poskytujúceho právne služby. Vzhľadom na to ide o zastúpenie inou fyzickou osobou, bez preukazovania jej odbornej spôsobilosti. V zmysle § 17 ods. 1 zák. č. 61/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov ide o „iného zástupcu“, ktorého si účastník konania zvolil.

Žalobkyňa 1/ vychádza z právneho názoru, že bolo povinnosťou stavebného úradu za tejto procesnej situácie ústne pojednávanie odročiť a nariadiť nové ústne pojednávanie. Procesným postupom stavebného úradu v prvom stupni jej bola odňatá možnosť konať pred správnym orgánom.

Senát najvyššieho súdu z obsahu administratívneho spisu ani z podaní žalobkyne

1/ a jej právneho zástupcu nezistil o aký druh kolízie úkonov jej zástupcu T. R. išlo. Žalobkyňa 1/ kolidujúci služobný úkon neopísala tak, aby bol dostatočne určitý a ani ho správne orgánu nepreukázala. Vec teda zostala iba v polohe nešpecifikovaného tvrdenia zástupcu žalobcu o kolidujúcom služobnom úkone v Bratislave.

Kolidujúce úkony právneho zastúpenia sa vyskytujú bežne u advokátov, a to aj v súdnom konaní (ktoré je viac formalizované ako administratívne konanie a vo vzťahu k administratívne konaniu má postavenie a fortiori), pričom je ustálenou praxou, že advokát vždy existenciu kolidujúceho úkonu preukáže spolu so žiadosťou o odročenie pojednávania tak, aby bolo možné vyhodnotiť jeho závažnosť vo vzťahu k závažnosti veci, ktorú sám prejednáva. Vznik kolízie v týchto prípadoch vyplýva z toho, že advokáti poskytujú zastupovanie viacerým klientom súčasne, čo je činnosť u nich predpokladaná. Ani vznik kolízie úkonov advokáta nepredstavuje zákonný nárok na odročenie pojednávania. Každá vec musí byť posúdená individuálne, ad hoc.

Účelom všeobecného splnomocnenia nie je poskytovanie odbornej právnej pomoci, ale naopak, umožniť zastúpenie účastníkovi administratívneho konania, aby sa zúčastnil administratívnych úkonov v zastúpení, ak sa ich nemôže sám osobne zúčastniť. U všeobecného splnomocnenia je predpokladaná iba rovnaká spôsobilosť na právne úkony ako ju má zastúpený.

V danom prípade ide o situáciu, keď fyzická osoba (tzv. všeobecný splnomocnenec) spolu so žiadosťou nepreukázal existenciu dôvodu pre odročenie pojednávania.

Najvyšší súd konštatuje, že aplikácia zásady súčinnosti s účastníkmi konania

(§ 3 ods. 2 Správneho poriadku) musí byť v rovnováhe so zásadou dobrej verejnej správy (§ 3 ods. 4 Správneho poriadku). Uskutočnenie vyvlastňovacieho pojednávania podľa § 112 zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov je na súčinnosť zúčastnených osôb náročnou záležitosťou a vyžaduje procesnú disciplínu účastníkov. Zrušenie ústneho pojednávania vyžaduje opätovne dodržanie formalizovaného postupu vrátane zachovania lehôt na doručenie predvolaným osobám (najmenej 15 dní vopred). Preto odročenie prichádza do úvahy iba zo závažných dôvodov, ktorých existencia musí byť stavebnému úradu preukázaná.

Žalobca 2/ podľa obsahu administratívneho spisu nebol účastníkom administratívneho konania, ani sa takejto účasti nedovoľoval. Žalobca 2/ nie je vlastníkom pozemku, ku ktorému sa dočasne obmedzovalo právo vyvlastnením. Vzhľadom na to by potenciálne mohol byť účastníkom konania iba na základe

„tretej definície“ v § 14 ods. 1 Správneho poriadku, podľa ktorej „účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak“. U tohto typu účastníka je však nevyhnutné, aby svoju účasť do administratívneho konania nahlásil a využil svoje právo v zmysle uvedenej definície a preukázal priame dotknutie na právach. Podľa obsahu administratívneho spisu v tomto konaní nebolo osvedčené, že by žalobca 2/ svoje právo využil.

Marginálne v tejto veci súd uvádza, že vyvlastňovacia náhrada môže byť priznaná iba vlastníkovi, ktorého nehnuteľnosti sú predmetom vyvlastnenia. Vzhľadom na to po podrobnej analýze veci senát nemal osvedčené priame dotknutie žalobcu 2/ na právach. Totožnosť s vecou najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžp/8/2013 nebola zistená. V tejto časti sa senát stotožnil so stanoviskom žalovaného v odvolaní.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcom 1/ a 2/ ako neúspešným účastníkom v konaní nevznikol nárok na náhradu trov konania. Občiansky súdny poriadok v správnom súdnictve upravuje vznik nároku na náhradu trov konania iba proti žalovanému správnu orgánu, nie proti žalobcom, ktorí podali žalobu a ňou disponujú.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.